

Samenwerkingsprotocol gezondheidzorg tussen de Inspectie voor de Gezondheidszorg en het Openbaar Ministerie

De Inspectie voor de Gezondheidszorg (hierna *de IGZ*) en het Openbaar Ministerie (hierna *het OM*), hierna gezamenlijk *de partijen*, werken samen bij de handhaving van wetten op het gebied van de volksgezondheid[†]. Dit samenwerkingsprotocol voorziet daarvoor in afspraken inzake de samenwerking, coördinatie, handhaving en uitwisseling van informatie.

1. Inleiding

Volksgezondheid is een groot goed dat zo nodig een bestuursrechtelijke, tuchtrechtelijke en/of strafrechtelijke handhaving vereist. Om optimale kwaliteit en veiligheid van zorg te waarborgen, streven de IGZ en het OM naar een zo effectief, efficiënt en proportioneel mogelijke inzet van bestuursrechtelijke, tuchtrechtelijke en strafrechtelijke handhavinginstrumenten. Dat vereist een tijdige interne en onderlinge afstemming en een integrale benadering.

Dit samenwerkingsprotocol ziet toe op:

- het opstellen en uitvoeren van een gezamenlijk beleid van de partijen ten aanzien van de handhaving van wetgeving op het gebied van de volksgezondheid;
- het samenwerken van de partijen, waaronder de uitwisseling van informatie en deskundigheid;
- het invullen van de aan de IGZ toebedeelde toezichts- en opsporingstaak waaronder in ieder geval zijn begrepen:
 - o meldingen of aangiften van mogelijke strafbare feiten in het kader van zorgverlening;
 - o onzorgvuldig handelen in het kader van medische beslissingen rond het levenseinde;
 - o overtredingen met betrekking tot (al dan niet verleende) vergunningen, ontheffingen en registraties;
 - o overtredingen met betrekking tot de geneesmiddelenketen, gunstbetoon en valse CE-markeringen op medische hulpmiddelen;
 - o onderzoek naar aanleiding van meldingen over seksueel misbruik in de zorg; en
- het verstrekken van gegevens door het OM aan de IGZ inzake veroordelingen betreffende ernstige delicten in de privésfeer van zorgverleners zoals misdrijven tegen de zeden en misdrijven tegen het leven.

2. Taken van de partijen

De taak van de IGZ

[Artikel 36 van de Gezondheidswet](#) vormt de grondslag voor de taak van de IGZ: het toezicht op de naleving en de opsporing van overtredingen op het gebied van de volksgezondheid. De bevoegdheden voor de toezichtstaak van de IGZ vloeien onder andere voort uit de algemene bevoegdheden op grond van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). De bevoegdheden voor de

[†] Bijlage A bevat een overzicht van de wetten op het gebied van de volksgezondheid.

buitengewone opsporingsambtenaren (hierna *de BOA's*) van de IGZ zijn vastgesteld in het [Besluit buitengewoon opsporingsambtenaar Inspectie voor de Gezondheidszorg 2010](#).

Opsporing onderscheidt zich van toezicht doordat opsporing is gericht op het nemen van een strafvorderlijke beslissing. Een opsporingsonderzoek uitgevoerd door de IGZ als bedoeld in [artikel 132a van het Wetboek van Strafvordering](#) (hierna *WvSv*) vindt plaats onder leiding van een officier van justitie. Indien het OM contact legt met de IGZ verloopt dit primair via Bureau Opsporing en Boetes van de IGZ (hierna *BOB*).

De taak van het OM

De taak van het OM is krachtens [artikel 124 van de Wet op de rechterlijke organisatie](#) de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde en andere bij wet vastgestelde taken. Bij de handhaving van de wetgeving op het gebied van de volksgezondheid kunnen verschillende onderdelen van het OM betrokken zijn, namelijk:

- het **Expertisecentrum Medische Zaken** (hierna *het EMZ*): houdt zich bezig met medische strafzaken waarin het medisch handelen of het nalaten daarvan door een persoon die werkzaam is in de (geestelijke) gezondheidszorg of de alternatieve gezondheidssector een redelijk vermoeden oplevert van schuld aan enig strafbaar feit zoals bedoeld in artikel 27 van het Wetboek van Strafvordering, met uitzondering van een zorgverlener die in het kader van de uitoefening van zijn beroep een zeden- of vermogensdelict pleegt;
- het **Functioneel Parket** (hierna *het FP*): houdt zich bezig met het economisch domein binnen de gezondheidszorg, zoals ernstige overtredingen met geneesmiddelen en fraude met zorggelden;
- het **Landelijk Parket** (hierna *het LP*): houdt zich bezig met de bestrijding van de georganiseerde misdaad;
- de **Arrondissementsparketten** (hierna *de AP's*): houden zich niet specifiek bezig met één van voornoemde taakgebieden;
- het **Ressortparket** (hierna *het RP*): houdt zich bezig met afdoening van zaken in hoger beroep; en
- het **Parket-generaal** (hierna *het PaG*); vormt de ambtelijk staf van het College van procureurs-generaal.

3. Prioriteiten

De partijen stemmen hun prioriteiten bij de handhaving van de wetgeving op het gebied van de volksgezondheid jaarlijks met elkaar af. Partijen streven ernaar deze prioriteiten bij de uitvoering van de werkzaamheden voorrang te geven.

4. Overlegvormen

De samenwerking tussen de IGZ en het OM kent vier onderscheidenlijke niveaus van overleg, te weten bestuurlijk, coördinerend, consulterend en operationeel. Deze niveaus kennen de volgende samenstelling, taken en doelen.

Bestuurlijk overleg

Het bestuurlijk overleg vormt het hoogste niveau van afstemming tussen de IGZ en het OM. Dit overleg vindt eenmaal per jaar plaats of zoveel vaker als nodig is. Deelnemers aan dit overleg zijn in ieder geval de inspecteur-generaal van de IGZ en de voorzitter van het College van procureurs-

generaal van het OM. De bestuurders kunnen zich ter zake laten vergezellen van medewerkers van hun organisaties. De agenda van dit overleg wordt gevormd rond beleidsonderwerpen. Doel is het afstemmen van beleid van beide organisaties, het gezamenlijk formuleren van prioriteiten en doelstellingen inzake de handhaving van wetgeving op gebied van de volksgezondheid en het informeren over resultaten, ontwikkelingen en mogelijke knelpunten.

Coördinerend overleg

Coördinerend overleg tussen de IGZ en het OM zal in de regel per onderdeel van het OM apart en waar mogelijk met de portefeuillehouder (zoals bij zedenzaken) worden georganiseerd. De frequentie van dit overleg wordt per onderdeel afgesproken, maar zal minimaal tweemaal per jaar plaatsvinden. Deelnemers aan dit overleg zijn in ieder geval het hoofd van het betreffende onderdeel van het OM en het hoofd BOB. De hoofden kunnen zich ter zake laten vergezellen van medewerkers van hun organisaties. De agenda van die overleggen wordt gevormd rond zaakoverstijgende onderwerpen en ter uitwerking en voorbereiding van het bestuurlijk overleg. In sommige gevallen zal het coördinerend overleg gecombineerd worden met selectieoverleg waar zal worden beslist over het uitvoeren van strafrechtelijk onderzoek. Doel is het uitwerken van beleidsonderwerpen, het invulling geven aan gezamenlijk vastgestelde prioriteiten, het waarborgen van eenheid van beleid en, waar nodig, het selecteren van zaken die voor strafrechtelijke afdoening in aanmerking komen.

Consulterend overleg

De partijen kunnen elkaar onderling consulteren over de toepasselijkheid van verschillende typen wet- en regelgeving met betrekking tot een ontvangen signaal over een specifieke gedraging in de zorg. De deelname aan dit overleg wordt onder andere ingegeven door de fase van het onderzoek waarin het consulterend overleg plaatsvindt. Een dergelijk consult is in elk fase waarin de zaak zich bevindt mogelijk. In deze consultfase worden geen handhavingsbevoegdheden toegepast.

Operationeel overleg

Operationeel overleg vindt plaats zodra dat voor de aanvang en voortgang van een strafzaak noodzakelijk is. Deelnemers aan dit overleg zijn de betreffende zaakofficier en een teamcoördinator van BOB. De officier van justitie en teamcoördinator kunnen zich ter zake laten vergezellen van medewerkers van hun organisaties en/of andere handhavende diensten. De agenda wordt gevormd rond het strafrechtelijk onderzoek in kwestie. Doel van dit overleg is de uitkomst, omvang, inzet en voortgang van het onderzoek af te stemmen en te bewaken.

Het kan voorkomen dat in één zaak handhaving vanuit meerdere rechtsvormen tegelijk aan de orde is. In die gevallen kan een uitbreiding van het operationeel overleg met het hoofd Bureau Juridische Zaken en/of gedelegeerde jurist van de IGZ gewenst zijn. Daartoe besluiten de IGZ en het OM in gezamenlijkheid.

5. Informeren en verstrekken van gegevens

Informeren in verband met elkaars functioneren

De partijen streven ernaar elkaar over en weer adequaat, tijdig en volledig te informeren over zaken en ontwikkelingen die voor elkaars functioneren van belang kunnen zijn.

Verstrekken van gegevens in het kader van onderzoek

De partijen zullen in het kader van onderzoeken in een zo vroeg mogelijk stadium en zo volledig mogelijk gegevens verstrekken binnen de grenzen van wat op grond van wet- en regelgeving en jurisprudentie is toegestaan. In bijlage B is een nadere uitwerking opgenomen over het verstrekken van gegevens tussen de partijen, de zogenoemde *Informatieparagraaf tussen de IGZ en het OM*.

Verstrekken van gegevens bij afzien van strafvervolging

Het OM kan besluiten in een zaak niet tot strafvervolging over te gaan. Dit kan a) nadat een strafrechtelijk onderzoek is ingesteld; of b) nadat een overtreding aan de officier van justitie is voorgelegd die zowel een bestuursrechtelijke als strafrechtelijke sanctionering kent (een zogenoemde duale afdoening) als bedoeld in artikel 5:44, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht (hierna *de AWB*). In die gevallen zal het OM besluiten welke informatie aan de IGZ kan worden verstrekt ten behoeve van een bestuursrechtelijk of tuchtrechtelijk onderzoek. Ook hierover zijn nadere details te vinden in bijlage B.

Verstrekken van gegevens aan vermoedelijke overtreder

Indien een zaak van de ene partij aan de andere partij wordt overgedragen, wordt de vermoedelijke overtreder in kennis gesteld van de overdracht van de zaak indien hij/zij door de betreffende partij reeds is geïnformeerd over het lopende bestuursrechtelijke respectievelijk strafrechtelijke onderzoek, tenzij het belang van het onderzoek zich daartegen verzet.

6. Inzetten van maatregelen

De partijen verplichten zich om tijdens en na het uitvoeren van hun respectievelijke onderzoeken tijdig met elkaar af te stemmen over (voorgenomen) maatregelen die door elk van de partijen dan wel gezamenlijk dienen te worden getroffen ten aanzien van de zorgaanbieder(s) in kwestie, zoals ten aanzien van een beperking van de uitoefening van het beroep.

7. Inzet van deskundigheid

De partijen kunnen onderling gebruikmaken van elkaars deskundigheid. De wijze en vorm van de inzet van de deskundigheid over en weer wordt bepaald door tussenkomst van het hoofd BOB en het hoofd van het betreffende onderdeel van het OM. De hoofden kunnen waar nodig de wijze en de vorm van de inzet van de deskundigheid mandateren aan medewerkers van hun respectievelijke organisaties.

8. Woordvoering en persvoorlichting

De partijen verplichten zich bij de uitvoering van de werkzaamheden tijdig afstemming te zoeken over woordvoering en persvoorlichting. De partijen informeren elkaar en stemmen voor zover nodig onderling af bij persmededelingen, onderzoeksresultaten of overige mededelingen die betrekking hebben op het werkterrein van de andere partij. In bijlage C is een nadere uitwerking opgenomen over de lijn van de woordvoering en persvoorlichting door de IGZ en het OM, de zogenoemde *Communicatieparagraaf tussen de IGZ en het OM*.

9. Schriftelijke vastlegging afstemming

De IGZ en OM leggen ieder schriftelijk vast op welk moment, op welke wijze en met welk resultaat inhoudelijke afstemming over de (samenloop) van de handhavingmaatregelen en over de woordvoering en persvoorlichting in de betreffende onderzoeken heeft plaatsgevonden.

10. Afhandeling van geschillen

Beide partijen beschikken over eigen kanalen indien escalatie nodig mocht zijn. Als in samenspraak tussen de betreffende niveaus van de partijen geen consensus wordt gevonden dan zal het geschil aan de bestuurders van de partijen worden voorgelegd.

11. Nadere verduidelijking

Daar waar onduidelijkheid bestaat of ontstaat over de uitleg van de toepasselijke of toekomstige wet- en regelgeving, treden de partijen hierover in overleg en maken nadere afspraken.

12. Naleving

De partijen verbinden zich om de afspraken uit dit protocol na te leven en zijn belast met de controle op naleving van de afspraken uit dit protocol. Zij nemen maatregelen om de naleving van het protocol bij hun interne organisatie te bevorderen.

13. Verrekening van kosten

Er vinden onderling geen verrekeningen plaats voor de bekostiging van de werkzaamheden die voortvloeien uit de samenwerking op grond van dit protocol.

Indien één van de partijen structureel aanspraak maakt op de deskundigheid of de inzet van de andere partij, treden de partijen in overleg ten aanzien van de dekking van de kosten.

14. Onvoorziene omstandigheden

In gevallen waarin dit protocol niet voorziet, treden de partijen in overleg en streven ernaar in overeenstemming te beslissen.

15. Evaluatie

De afspraken die in het kader van dit samenwerkingsprotocol worden gemaakt en de daarbij behorende operationele samenwerking zullen door betrokkenen jaarlijks worden geëvalueerd op operationeel en coördinerend niveau. In het bestuurlijk overleg wordt het resultaat van de evaluatie besproken.

16. Looptijd, beëindiging en wijzigingen

De looptijd van het samenwerkingsprotocol is twee jaar. Verlenging vindt stilzwijgend plaats tenzij het samenwerkingsprotocol wordt beëindigd.

Elke partij kan dit samenwerkingsprotocol beëindigen door middel van een schriftelijke mededeling aan de andere partij met inachtneming van een opzegtermijn van zes maanden.

Tenminste jaarlijks wordt door partijen bezien of een wijziging van het samenwerkingsprotocol is aangewezen. Het samenwerkingsprotocol kan slechts worden gewijzigd indien de inspecteur-

generaal van de IGZ en de voorzitter van het College van procureurs-generaal van het OM hier overeenstemming over hebben bereikt.

Een bijlage bij dit samenwerkingsprotocol kan tussentijds met beiderzijdse schriftelijke instemming worden gewijzigd zonder van invloed te zijn op het samenwerkingsprotocol zelf.

17. Inwerkingtreding

Dit samenwerkingsprotocol treedt in werking met ingang van de dag na ondertekening.

Met de inwerkingtreding van dit samenwerkingsprotocol vervalt het Samenwerkingsprotocol Volksgezondheid tussen de Inspectie voor de Gezondheidszorg en het Openbaar Ministerie van 19 februari 2009.

18. Ondertekening

Aldus overeengekomen en in tweevoud ondertekend.

Utrecht, 15 juni 2015,

de Inspecteur-generaal van de Inspectie voor de Gezondheidszorg,

mw. dr. J.A.A.M van Diemen-Steenvoorde.

Den Haag, 15 juni 2015,

de Voorzitter van het College van procureurs-generaal van het Openbaar Ministerie,

mr. H.J. Bolhaar.

Bijlagen

- A. Wetten op het gebied van de volksgezondheid onder de toezichtstaak van de IGZ.
- B. Informatieparagraaf tussen de IGZ en het OM.
- C. Communicatieparagraaf tussen de IGZ en het OM.